Відгук отримано 23.06.26. Головою разової спеціалізованої вченої ради ДФ 26.133.133 д. філол. н., проф. Ф.П. Іващенко

Голові спеціалізованої вченої ради ДФ 26.133.133
у Київському столичному університеті імені
Бориса Грінченка, доктору філологічних наук,
професору, професору кафедри
медіапродюсування та видавничої справи,
заступнику декана Факультету журналістики з
наукової роботи та міжнародної діяльності
Вікторії ІВАЩЕНКО

Відгук

офіційного опонента Мандрагелі Володимира Андрійовича, доктора філософських наук, професора, професора кафедри філософії і суспільних наук Навчально-наукового інституту природокористування та гуманітарних наук Національного університету «Чернігівська політехніка» про дисертацію Литвиненка Олександра Олександровича «Цифрова трансформація українських корпоративних медіа: тренди та стратегії», подану на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 06 Журналістика за спеціальністю 061 Журналістика.

1. Актуальність дисертаційного дослідження

Актуальність дисертаційного дослідження Олександра Олександровича Литвиненка «Цифрова трансформація українських корпоративних медіа: тренди та стратегії» зумовлена глибокими трансформаційними процесами у сфері сучасних медіа, стрімким розвитком цифрових технологій та необхідністю наукового осмислення цифровізації корпоративних медіа в Україні. В умовах розвитку інформаційного суспільства, посилення ролі цифрових платформ, соціальних мереж і мультимедійних форматів корпоративні медіа постають важливим інструментом стратегічних комунікацій, репутаційного менеджменту та формування корпоративної культури.

2. Наукова новизна результатів дисертації (теоретичних та/або експериментальних)

На нашу думку рецензована дисертація є вагомим внеском у розвиток сучасної науки із соціальних комунікацій, оскільки не тільки узагальнює наявні теоретичні підходи до вивчення корпоративних медіа в умовах цифровізації, але й пропонує нове бачення процесів цифрової трансформації корпоративних комунікацій в українському медійному просторі. Представлене дослідження вирізняється комплексністю наукового підходу та прагненням автора осмислити

цифрову трансформацію корпоративних медіа як багатовимірний соціально-комунікаційний процес, що охоплює технологічні, організаційні та контентні аспекти функціонування сучасних медіаплатформ.

Наукова новизна дисертації є беззаперечною, адже авторові вдалося сформувати цілісну концепцію цифрової трансформації українських корпоративних медіа, виявити та систематизувати основні тренди їхнього розвитку, визначити ключові моделі та стратегії функціонування у цифровому середовищі. Безперечним науковим здобутком дисертанта є розроблення авторського індексу цифрової зрілості корпоративних медіа (ІЦЗКМ), що дає можливість здійснювати комплексну оцінку рівня цифрового розвитку корпоративних комунікаційних платформ та визначати перспективи їхнього стратегічного вдосконалення.

Наукову новизну роботи О. Литвиненка визначає також запропонована інтегрована TOE-модель стратегій цифрової трансформації корпоративних медіа, яка враховує технологічні, організаційні та зовнішньосередовищні чинники розвитку корпоративних комунікацій. Важливим результатом дослідження є виокремлення та характеристика digital-first, омніканальної, data-driven, employee-driven і multimedia storytelling стратегій, які дозволяють комплексно осмислити сучасні тенденції розвитку корпоративних медіа в умовах цифрової економіки.

Не можна не погодитися з висновком автора – ефективна цифрова трансформація корпоративних медіа передбачає не лише впровадження нових технологічних рішень, а й системні зміни в управлінні контентом, організації комунікаційних процесів, взаємодії з аудиторією та формуванні корпоративної культури. Саме такий підхід забезпечив створення цілісної наукової моделі функціонування корпоративних медіа в сучасному цифровому середовищі та визначив вагомість одержаних результатів для подальшого розвитку теорії соціальних комунікацій і медіазнавства.

3. Теоретичне і практичне значення результатів дисертації

Теоретичне значення дисертаційного дослідження полягає в поглибленні наукових уявлень про процеси цифрової трансформації корпоративних медіа,

уточненні та розвитку понятійного апарату сучасного медіазнавства й соціальних комунікацій, а також у розширенні теоретичних підходів до вивчення корпоративних комунікацій у цифровому середовищі. Отримані результати сприяють кращому розумінню особливостей функціонування корпоративних медіа в умовах цифровізації та трансформації комунікаційних практик.

Практичне значення дослідження визначається можливістю застосування його результатів у діяльності корпоративних медіа, сфері корпоративних комунікацій, медіаменеджменту та розробленні цифрових стратегій організацій. Запропоновані моделі, критерії оцінювання та практичні рекомендації можуть бути використані для вдосконалення внутрішніх і зовнішніх комунікацій, підвищення ефективності взаємодії з цільовими аудиторіями, оптимізації контентної політики та розвитку корпоративних цифрових платформ. Матеріали дисертації також можуть бути застосовані в освітньому процесі під час викладання навчальних дисциплін із журналістики, соціальних комунікацій, медіаменеджменту, цифрових медіа та корпоративних комунікацій.

4. Наукова обґрунтованість результатів дослідження, наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Наукову обґрунтованість результатів дослідження підтверджено проведеним аналізом наукових праць українських та зарубіжних учених, присвячених проблемам цифрової трансформації медіа, корпоративних комунікацій та сучасних соціально-комунікаційних процесів. Теоретико-методологічна база дослідження є комплексною та репрезентативною. Автор спирається на концепції інформаційного суспільства, теорії масової, корпоративної та стратегічної комунікації, медіазнавства, соціології та на сучасні підходи до аналізу цифрових трансформацій. У роботі застосовано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів дослідження, зокрема контент-аналіз, кейс-аналіз, структурно-функціональний аналіз, типологічний та порівняльний методи, а також метод напівструктурованих експертних інтерв'ю. Використання тріангуляції методів забезпечило валідність і достовірність отриманих результатів.

5. Рівень виконання поставленого наукового завдання та оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності

У дисертації здійснено комплексний аналіз процесів цифрової трансформації українських корпоративних медіа в контексті сучасних соціально-комунікаційних змін. Здобувач дослідив тенденції цифровізації корпоративних медіа України у 2022–2025 роках, визначив ключові тренди, моделі та стратегії цифрової трансформації, а також проаналізував структурно-адаптаційні зміни у функціонуванні корпоративних медіа в умовах розвитку цифрового середовища.

Робота засвідчує належний рівень володіння здобувачем методологією наукового пізнання, умінням формулювати наукові проблеми, визначати шляхи їх розв'язання, здійснювати збір, систематизацію та інтерпретацію емпіричних даних, а також формулювати обґрунтовані наукові висновки.

6. Апробація результатів дисертації. Повнота викладу основних результатів дисертації у наукових публікаціях

Основні результати дисертаційного дослідження пройшли належну апробацію на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях. За темою дисертації опубліковано три наукові праці у фахових виданнях України. Аналіз публікацій дає підстави стверджувати, що вони достатньою мірою відображають основний зміст дисертаційного дослідження, його теоретичні положення та практичні результати.

7. Структура та зміст дисертації, її самостійність, завершеність, відповідність вимогам щодо оформлення й обсягу

Дисертація є завершеним самостійним науковим дослідженням, виконаним на актуальну тему. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг дисертації становить 284 сторінки. Список використаних джерел налічує 319 позицій, з яких 229 – іноземними мовами.

Структура роботи логічна та послідовна, відповідає поставленій меті й завданням дослідження. Зміст розділів є взаємопов'язаним, а висновки випливають із проведеного аналізу. Дисертацію оформлено відповідно до

чинних вимог Міністерства освіти і науки України щодо підготовки дисертаційних робіт.

8. Дотримання академічної доброчесності у дисертації та наукових публікаціях. Відсутність (наявність) академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації

Результати аналізу дисертації та наукових публікацій здобувача не дають підстав виявити ознаки академічного плагіату, фабрикації чи фальсифікації. Робота є самостійним оригінальним дослідженням, виконаним із дотриманням принципів академічної доброчесності.

9. Дискусійні положення та зауваження до дисертації

Попри загальне позитивне враження від дисертаційного дослідження, його високий теоретичний рівень та практичну значущість отриманих результатів, окремі положення роботи є предметом наукової дискусії та потребують додаткового уточнення.

1. Дисертант переконливо характеризує основні стратегії цифрової трансформації корпоративних медіа, проте окремі з них, зокрема омніканальна та multimedia storytelling стратегії, частково перетинаються за своїми функціональними характеристиками. У зв'язку з цим потребують додаткового уточнення критерії їхнього чіткого розмежування.

2. Значну увагу в дослідженні приділено впливу штучного інтелекту на розвиток корпоративних медіа. Водночас питання потенційних ризиків використання генеративних систем штучного інтелекту, зокрема проблем достовірності контенту, етичних аспектів автоматизації комунікацій та можливого зниження ролі журналістських стандартів, могли б бути висвітлені більш ґрунтовно.

3. Емпірична база дослідження є репрезентативною та достатньою для досягнення поставленої мети. Разом із тим доцільним було б розширити аналіз шляхом залучення до вибірки корпоративних медіа структур малого та середнього бізнесу, що дало б змогу повніше й глибше простежити особливості цифрової трансформації у різних сегментах корпоративного сектору.

4. У роботі з'ясовані й чітко обґрунтовано сучасні тренди розвитку корпоративних медіа в Україні, однак окремий прогностичний розділ щодо перспектив їх розвитку в умовах подальшої інтеграції штучного інтелекту та платформізації комунікацій міг би посилити прикладну цінність дослідження.

5. Кількість опублікованих праць за темою дисертаційного дослідження хоча й відповідає вимогам Кабінету Міністрів України, Міністерства освіти і науки України, але було б доцільно у подальшій науковій роботі дещо розширити тематику статей, доповідей, а можливо й монографій.

Висловлені зауваження та дискусійні положення не знижують загальної високої оцінки дисертаційного дослідження, мають переважно рекомендаційний характер і можуть слугувати підґрунтям для подальших наукових пошуків автора.

10. Загальний висновок про рівень набуття здобувачем теоретичних знань, відповідних умінь, навичок та компетентностей

Зміст дисертації, рівень опрацювання теоретичних джерел, обґрунтованість методологічного інструментарію, якість емпіричного матеріалу та сформульованих висновків свідчать про високий рівень набуття здобувачем теоретичних знань, професійних умінь, дослідницьких навичок і компетентностей, необхідних для провадження самостійної наукової діяльності у сфері соціальних комунікацій та журналістики.

11. Загальна оцінка дисертації і наукових публікацій щодо їхнього наукового рівня з урахуванням дотримання академічної доброчесності та щодо відповідності вимогам

Дисертаційна робота Олександра Олександровича Литвиненка «Цифрова трансформація українських корпоративних медіа: тренди та стратегії» є завершеним самостійним науковим дослідженням, виконаним на належному теоретико-методологічному рівні. Наукові положення, висновки та рекомендації характеризуються новизною, обґрунтованістю та практичною значущістю.

Дисертація відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами), а її автор заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 061 «Журналістика».

Офіційний опонент:
доктор філософських наук, професор,
професор кафедри філософії і суспільних наук
Національного університету
«Чернігівська політехніка» В. А. Мандрагеля

Підпис В. А. Мандрагелі засвідчую

Проректор з наукової роботи
Національного університету
«Чернігівська політехніка»,
кандидат технічних наук, доцент А. Л. Приступа